

Sessiz Ustalık Üzerine

— çitlembik · 31 Aralık 2025

Sessiz Ustalık Üzerine

31 Aralık 2025

Çiğdem Deniz

Korumuzda yer alan, mutfağın hafızasını taşıyan adamı her gördüğümde, geçen aylarda kitap kulübümüzle okuyup birlikte değerlendirdiğimiz Pirri-Lezzet geliyor aklıma. O kitapta anlatılan ateşle kurulan sabır, geri çekilmenin asaleti ve lezzetin gösterişten arınmış hâli, nedense onun duruşuyla örtüşüyor zihnimde. Bu bağdaştırma ne kadar yerinde, emin değilim; ama bazı benzerlikler akılla değil, sezgiyle kuruluyor.

Tok sesli bir adam o; eskilerin davudi dediği türden. Sesiyle bulunduğu yeri doldurabilecekken, kendini geri planda tutmasına bir türlü anlam veremiyorum. Oysa bazı sesler vardır; tıpkı ağır ateşte pişen bir yemek gibi aceleye gelmez ama duyulduğunda insanın içinde kalır. Müzikle Pirri-Lezzet arasında bir bağ kuruyorum ister istemez. İkisinde de gösteriş değil, ayar vardır. Yüksek sesle değil, doğru yerden girilen bir nota... Fazlalığı alınmış, özü kalmış bir tat gibi.

Yaklaşık bir yetmiş boylarında; tencere buharına, keskin bıçak seslerine ve ağır soslara bu kadar yakın

olmasına rağmen bedenini ölçülü tutmayı bilmiş. Alnı açık; kelliğe tam varmamış ama o eşığı işaret eden bir açıklık mevcut. Gözleri iri, yeşil. Çoğu zaman uzağa bakar gibi duruyor; sanki bulunduğu yerle arasında görünmez bir mesafe var. Molalarda bu hâl daha da belirginleşiyor. Sigarasının dumanı ağır ağır yükselirken, bakışları henüz adı konmamış bir hayalin peşine düşüyor belki de.

Son günlerde çalışmalarda birkaç adım geride durduğunu fark ediyorum. Pirri-Lezzet'te sözü edilen o hâl geliyor aklıma: yemeği sahneye sürmeden önce geri çekilen ustalar... Merak edip soruyorum. "İyi misiniz, umarım bir sorun yoktur?" Cevabı olumluydu. Yine de bazı sorular vardır; kelimelerle yanıtlanmaz. İçimde, altı henüz kısılmamış bir tencerenin sabırsız fokurtusu kalıyor.

Onu bana ve hemcinslerime karşı saygısı ve nezaketiyle ayrı bir yere koyuyorum. Sözleri hep özenle seçilmiş; tıpkı mutfakta malzemeyi eline alırken gösterdiği dikkat gibi. Rastgele konuşmuyor, acele etmiyor. Cümlelerini tadararak kuruyor adeta. Bu yüzden kıymeti bir... Çünkü inceliğin artık yüksek sesle değil, sessiz bir ustalıkla var olduğu zamanlardan değiliz. O ise hâlâ, hem bakışıyla hem susuşuyla, ölçüyü elden bırakmayanlardan.

Derneklerde, özellikle gençlerin arasında böyle beyefendilerin varlığı başlı başına bir öğretimdir. Ne kürsüye çıkarlar ne uzun nasihatler verirler. Ama nasıl durdukları, ne zaman sustukları, sözü nerede açıp nerede kapattıklarıyla toplumu öğretirler. Gençler, konuşmanın yalnızca kelimelerden ibaret olmadığını; ses tonunun, bakışın ve susmanın da bir dili olduğunu onların yanında fark eder. Bu yüzden musikî derneğinin içinde yetişen gençler için bu hâl çok önemli bir olgudur. Nota kadar edep, ritim kadar ölçü öğrenirler. Müzik biter ama o tavır, o sessiz terbiye, içlerinde kalır.

Bazı insanlar vardır; ne öne atılırlar ne de kaybolurlar. Müzikte bir es, mutfakta doğru anda kapatılan bir ateş gibidirler. Varlıkları fark edilmez sanılır ama eksildiklerinde boşlukları hemen hissedilir. Onu zihnimde böyle bir yerde tutuyorum: sessiz, derin ve kalıcı.